

15. septembris – pārmiju laiks

Parakstīts līgums par pirmās jaunās ekspozīcijas izbūvi un ierīkošanu Rīgas pilī. Kādas pārmaiņas muzeja darbībā ar to saistās? 2	Jaunieguvumu klāstā: atdarināts 15. gs. Vācu ordeņa Livonijas zemes mestra karogs; deju vakaru repertuārs 20. gs. sākuma deju karšu kolekcijā 6–7	Muzejnieku darbi un gaitas vasarā: no Vidzemes piekrastes dzīvesveida pētījumiem līdz Tartu kolēģu krājumu vērtīšanai 12–14
Muzeja piedāvājums skolām jaunajā mācību gadā. Septembrī plānotie pasākumi Rīgas pilī un Dauderos 3–5	35 ierēdņu dzīvokļi, teju 200 darbavietu: Rīgas pils stāstos šoreiz – par pili kā Krievijas impērijas ierēdņu citadelī 19. un 20. gadsimtā 8–9	Jūnija, jūlija un augusta notikumu raibais kaleidoskops 15–19

↓ Jānis Miķelsons ("AD Production"),
Ints Bērziņš ("SOLAVI") un LNV
direktors Arnis Rādiņš paraksta
līgumu par ekspozīcijas ražošanu un
uzstādīšanu. Foto: Polīna Koroļova

↑ Skats līguma parakstīšanas
pasākumā Rīgas pilī.
Foto: Polīna Koroļova

Pārmaiņas muzejā no 15. septembra

Sākot ar 2025. gada 15. septembri, LNV M Rīgas pilī uzsāks ekspozīciju izbūvi, tādēļ tas tiks slēgts individuālajiem apmeklētājiem līdz 2026. gada pavasarim. Līdz šī gada beigām muzejā notiks skolu organizētas nodarbības skolēnu grupām, atsevišķi pasākumi, bet ar jaunu ekspozīciju piedāvājumu ikvienam interesentam muzejs tiks atvērts nākamā gada pavasarī.

4. augustā Rīgas pilī tika parakstīts līgums ar uzņēmumu "SIA "SOLAVI" un SIA "AD PRODUCTION", kas uzvarēja konkursā par ekspozīcijas "Straumējot laiku" ražošanu un uzstādīšanu. Līgums paredz, ka ekspozīcijas izbūve tiks pabeigta 31 nedēļu pēc līguma parakstīšanas. Lai nodrošinātu raitus ekspozīcijas uzstādīšanas darbus, nolemts Rīgas pili slēgt apmeklētājiem.

Ekspozīcija "Straumējot laiku" būs pirmā no LNV M jaunveidotajām ekspozīcijām pēc atgriešanās vēsturiskajā mājvietā Rīgas pilī. Tā tiks izvietota 620 m² platībā un vēstīs stāstu par Latvijas zemi un iedzīvotājiem vēstures ritējumā no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām caur cilvēka piederību noteiktam ļaužu kopumam. Drīzumā Rīgas pils telpas piepildīs arī sagatavošanas stadijā esošā ekspozīcija "Livonijas pils", kam sekos ekspozīcijas "Rīgas pils vēsture" un "Sakrālā māksla".

Līdz 2025. gada 15. septembrim muzejā notiks pasākumi dažādām auditorijām: ekskursijas speciālistu vadībā, nodarbības ģimenēm ar bērniem, ekskursijas senioriem.

Kamēr pils būs slēgta apskatei, līdz 2025. gada beigām muzejs piedāvās apmeklēt atsevišķus pasākumus Lāčplēša dienā, 11. novembrī, un Latvijas valsts pasludināšanas dienā, 18. novembrī, kā arī dažādu žanru mūzikas koncertus. Savukārt LNV M nodarbību telpa "Izziņas bēniņi" turpinās darbu, piedāvājot visu vecumu skolēnu grupām 7 nodarbības Latvijas vēstures un arī īpaši Rīgas pils vēstures izziņai.

Aktualitātēm muzejā un Rīgas pilī iespējams sekot dažādās vietnēs – mājaslapā un lapās sociālajos tīklos: *Facebook*, *Instagram*, *X* (@LNVMuzejs). LNV M cer uz sabiedrības izpratni par pagaidu ierobežojumu nepieciešamību rudenī un ziemā, lai jau pavasarī aicinātu iepazīt un novērtēt Latvijas vēstures jauno ekspozīciju. |

Uz muzeju – arī jaunajā mācību gadā

2025./2026. mācību gadā LNVM aicina skolēnus uz tematiski daudzveidīgām izglītojošām nodarbībām visām vecuma grupām trijās muzeja darbības vietās.

Rīgas pils iepazīšanai paredzētas: “Rīgas pils. Laiks un iemītnieki” (7.–12. klase) un “Izzini Rīgas pili” (7.–12. klase).

Kā jaunumu piedāvājam vadīt mācību stundu muzeja nodarbību telpā “Izziņas bēniņi”, kur sagatavotas piecas izglītojošas nodarbības Latvijas vēstures izziņai: “Laikmetu koferis. Ceļojums Latvijas vēsturē” (1.–9. klase), “Kā dzīvoja senie ļaudis?” (3.–9. klase), “Mana Latvija” (1.–9. klase), “Latvija 20. gadsimtā” (9.–12. klase), “Latvijas laika līnija” (9.–12. klase). “Izziņas bēniņos” skolēni iepazīst Latvijas vēsturi, interaktīvajos Izziņas skapjos apskatot krājuma priekšmetus – unikālas dažādu laikmetu liecības, priekšmetu kopijas –, kā arī izmantojot lasāmu, skatāmu un klausāmu informāciju. Vēstures iepazīšana nodarbībās notiek, pētot un aktīvi darbojoties.

LNVM Dauderi piedāvā divas nodarbības: “Dauderu dārza noslēpumi” (1.–9. klase) un “Izzini Dauderu nama un Latvijas vēsturi” (1.–12. klase). Nodarbībās skaistajā 19. gadsimta arhitektūras pērlē – Dauderu namā – var ne vien izsekot nama

← Skats nodarbībā
“Rīgas pils. Laiks un iemītnieki”.
Foto: Poļina Koroļova

↑ Skats nodarbībās
Tautas frontes muzejā un
Dauderos. Foto: LNVM

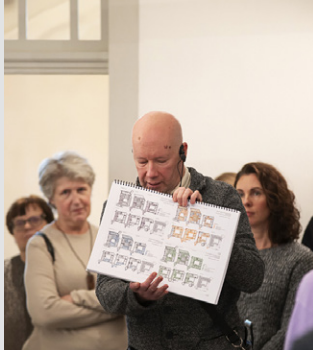
vēstures līkločiem, bet arī uzzināt par visas Latvijas kultūrvēsturiskajām norisēm 19.–21. gadsimtā. Dauderu dārzs un blakus esošais parks ir lieliska vieta nelielai ekskursijai, kuras laikā iespējams ne tikai baudīt dabas klātbūtni, bet arī papildināt iegūtās zināšanas.

LNVM Tautas frontes muzejs piedāvā divas nodarbības: “Baltijas ceļa spēks” (1.–12. klase) un “Trešajai atmodai pa pēdām” (5.–12. klase). Nodarbībās skolēni uzzina par Trešās atmodas notikumiem, iepazīst aizrautīgus stāstus par drosmi, vienotību un iedvesmu Latvijas neatkarības ideju īstenošanā.

Visas izglītojošās nodarbības iekļautas Latvijas skolas somas programmā. Plašāka informācija par tām un saziņas veidi meklējami muzeja mājaslapā: <https://lnvm.gov.lv/skolam/>

↙ Skats LNVM nodarbību
telpā “Izziņas bēniņi”.
Foto: Jānis Puķītis, Kristīne Madjare

LNVM piedāvājums Rīgas pilī septembrī

Līdz ar lēmumu no 15. septembra slēgt Rīgas pili apmeklētājiem (izņemot skolu grupas) muzejs īpaši rosina apmeklēt restaurēto Rīgas pili, pirms tās telpas aizņem jaunās ekspozīcijas. Pils iepazīšanai šajās pāris nedēļās tiek organizēti vairāki pasākumi dažādām auditorijām.

Plašam interesentu lokam paredzētas četras ekskursijas zinošu gidu vadībā – katrs no viņiem ir tieši saistīts ar Rīgas pils restaurāciju un izpēti. 5. septembrī 15.00 ekskursiju vadīs arhitekts, Rīgas pils restaurācijas projekta autors Reinis Liepiņš, 6. septembrī 12.00 notiks ekskursija arheologa, LNVM Arheoloģijas departamenta vadītāja Jāņa Cigļa vadībā – viņam vislabāk zināmi ar pili kā būvobjektu saistītie fakti. LNVM Viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēstures pētniecības nodaļas vadītājs Imants Cīrulis 12. septembrī 18.00 stāstīs par dažādajiem pils iemītniekiem un to atstātajām pēdām pils vēsturē un arhitektūrā, bet vēsturnieks, LNVM direktora vietnieks Toms Ķikuts 13. septembrī 12.00 atklās pils nozīmīgāko telpu tapšanas un pārtapšanas stāstus, kā arī iezīmēs muzeja nākotnes vīziju pili.

10. septembrī uz divām ekskursijām Rīgas pili aicinām seniorus – tās notiks 12.00 un 14.00 un aptuveni stundas laikā mierīgā solī izvedīs pa pils telpām, iepazīstinot ar būtiskākajiem notikumiem un iemītniekiem.

Ģimeņu auditorijai paredzētas divas nodarbības: “Iepazīsti Rīgas pili!” 7. septembrī 12.00, kurā gaidīti jaunākie vēstures interesenti un viņu pavadoņi, un “Laikmetu koferis” ģimenēm ar skolas vecuma atvasēm 14. septembrī 12.00. Nodarbība “Laikmetu koferis” aicina ceļot pa Latvijas vēstures gadsimtiem un pētīt to liecības.

↑ Skats LNVM pasākumos Rīgas pilī. Foto: Jānis Puķītis, Kristīne Madjare, LNVM

← Nodarbības “Laikmetu koferis” publicitātes foto

Līdz 15. septembrim muzeja nodarbību telpa “Izziņas bēniņi” ar Latvijas vēstures ekspozīciju bērniem, pētnieku galdiem un Rīgas pils vēstures sadaļu kā izzinošu rotaļu zonu ir pieejama arī individuālam apmeklējumam nedēļas nogalēs.

Tāpat daudzveidīgu ieskatu Rīgas pils vēsturē sniedz apskates punktu maršruts (kas pieejams arī audiogidā app.lnvm.lv jebkurā vietā ar interneta pieeļgumu) un divas ekspresizstādes: pilī atrasto vēstures liecību stendi “Pazaudēts un atrasts” un pils telpu pārvērtību dokumentējums “Toreiz un tagad”. |

Rīgas pils audiogids runā arī ukraiņiski

Sadarbībā ar Ukrainas vēstniecību Latvijā ir tapis Rīgas pils apskates maršruta audiogids arī ukraiņu valodā. Tā ir jau sestā valoda, kurā LNVM audiogids ir pieejams. Muzejs aktīvi strādā, lai valodu izvēle arī topošo ekspozīciju audiogidos būtu tikpat plaša.

Audiogida tulkošanu un ierakstīšanu studijā arī finansīāli atbalstīja Ukrainas vēstniecība Latvijā. Tā ir daļa ir Ukrainas pirmās lēdijas Olenas Zelenskas iniciatīvas pasaules redzamākajos kultūras un tūrisma objektos ieviest audiogidu ukraiņu valodā. Patlaban šādu vietu skaits vairāk nekā 50 pasaules valstīs pārsniedz 100, un LNVM ir viena no tām.

Lielāko Latvijas un Eiropas muzeju audiogidu tulkošana ukraiņu valodā ir viens no virzieniem, kā palielināt ukraiņu valodas klātbūtni kultūras piedāvājumā arī ārpus Ukrainas un reizē mazināt nepieciešamību ukraiņiem izmantot digitālos rīkus citās, jo īpaši krievu valodā, kas savulaik bija plaši izplatīta daudzos Eiropas un arī Latvijas muzejos. |

app.lnvm.lv

Dauderi rudens ieskaņā

Pirmajā rudens mēnesī LNVM Dauderos turpināsies iepriekš iesāktie un apmeklētāju iecienītie pasākumu cikli, kā arī tiks atklāta jauna izstāde.

Uz pagājušajā gadā iesāktu tematisko pasākumu “Tējas rīti Dauderu oāzē” muzejs aicina 20. un 21. septembrī 11.00. Ziedošajā Dauderu dārzā nes-teidzīga piknika gaisotnē būs iespēja noklausīties pārsteidzošus un neparastus stāstus, baudot ar stās-tiem saistītas tējas – gan daudzu iemīļoto liepziedu tēju, gan neparastākas, piemēram, priežu pumpuru, ozolu mizas un kastaņziedu tēju, kā arī šī gada jaunu-mu – apiņu tēju. Daži no šiem augiem un kokiem aug turpat Dauderu teritorijā, tāpēc stāstījumu pavadīs gluži netālas izcelsmes smaržas un garšas.

Vēstures, alus un alus vēstures cienītājiem (kuri sasnieguši pilngadību) ieteicama ekskursija “Dauderi + Aldaris” 27. septembrī 14.00, kas tiek organizēta sadarbībā ar vēsturiskajiem kaimiņiem – alusdarītavu “Aldaris”. Ekskursija sākas greznajā Dauderu namā un noslēdzas ar alus degustāciju “Aldara” alus darb-nīcā-muzejā. Pasākumā var uzzināt gan 1865. gadā dibinātās alus darītavas “Waldschlößchen” (“Mež-pils”) stāstu un saikni ar tagadējo alusdarītavu, gan izstaigāt ar to saistīto Dauderu namu, aplūkojot arī pagrabstāva telpas, kur 1990. gados darbojās “Alda-ra” bārs. Seko pastaiga uz “Aldari”, kur alusdarītavas darbinieki mudina ne vien apskatīt darītavas teri-toriju, tostakt 19. gadsimta korpusus, bet arī doties uz moderno darītavas ēku un iepazīt alus darīšanas procesu. Noslēgumā tiek piedāvāta degustācija.

Gan minētās ekskursijas, gan citi pasākumi šo-ruden iekļauti Dauderu piedāvājumā grupām, sākot no 10 cilvēkiem. Klāstā ietilpst: pārskata ekskursija pa Dauderu namu, “Dauderi + Aldaris”, “Dauderu Odiseja” (piedzīvojumiem un atklājumiem bagāts

ceļojums pa Dauderu namu un teritoriju), “41 olekts virs Dauderu kāpas” (ekskursijas maršrutu pagarina uzkāpšana Dauderu parka pilsdrupās), “Tējas rīti Dauderu oāzē”. Plašāka informācija un pieteikšanās iespējas: lnvm.gov.lv/dauderi.

Līdz pat 2. novembrim Dauderu Lielajā salonā skatāma Edgara Miķelsona personālizstāde “Vienas sievietes tēls”, kas veltīta viņa sievai. Izstādē skatāmi akvareļi un jauktā tehnikā radīti darbi, kā arī portretu skices. Mākslinieks ir liels portretists un viens no nedaudziem, kurš Latvijas laikmetīgajā mākslā mērķ-tiecīgi izkopies pilsētinafas žanru. Edgars Miķelsons dzimis 1958. gadā Rīgā, bērnību vadījis Pārdaugavā, skolā gājis Juglā. Pēc Liepājas Jūrskolas pabeigša-nas viņš vairākus gadus strādājis par mehāniķi uz zvejas kuģiem, tomēr pamazām pievērsies zīmēša-nai, iestājies Valsts Mākslas akadēmijas Grafikas no-daļā, pēc tam strādājis Daugavpils Mākslas skolā un pilsētas muzejā, kopš 1987. gada piedalās izstādēs un rīko personālizstādes. |

← Ekskursija “Dauderu Odiseja”
Foto: Polīna Koroļova

↑ Ekskursijā “Dauderi + Aldaris”
apskatāmie vēsturiskie alusdarītavas
korpusi. Foto: Polīna Koroļova

↑ Tējas rīti Dauderos notiek zaļajā
un mierpilnajā Dauderu dārzā.
Foto: LNVM

← Edgara Miķelsona glezna
“Londona”

← Atdarinātais Vācu ordeņa
Livonijas zemes mestra karogs
LNVm Krājuma komisijas sēdē.
2025. gada aprīlis. Foto: LNVm

↑ Karoga attēls no Jana
Dlugoša manuskripta "Banderia
Prutenorum". 1448. gads.
Jageloņu bibliotēka Krakovā

Livonijas zemes mestra karoga atdarinājums

Nopietns izaicinājums topošās Livonijas piļu
ekspozīcijas tapšanas procesā bija kādas pārdrošas
idejas realizācija, proti, 15. gadsimta Vācu ordeņa
Livonijas zemes mestra karoga atdarinājuma
izgatavošana.

Lai gan pats karogs nav saglabājies, rakstiskas un
vizuālas ziņas par to atrodamas vairākās publikāci-
jās, tomēr tās ir nepilnīgas un pretrunīgas, radot ne
mazums jautājumu un sarežģījumu.

Šajā nolūkā tika pārskatīti Eiropas lielāko bib-
liotēku un muzeju digitalizētie krājumi. Vispirms
tika sameklēti 19. gadsimta karogu pārzīmējumi un
pētījumi par "Banderia Prutenorum" (manuskripts ar
Teitoņu ordeņa karogu aprakstiem un attēlojumiem,
sastādījis poļu vēsturnieks, hronists, garīdznieks,
diplomāts, pirmais poļu heraldists Jans Dlugošs

↓ Izšuvēja Ausma Apša
ar rekonstruēto karogu Rīgas pilī.
Foto: LNVm

(Jan Długosz)). Noskaidrojās, ka Jana Dlugoša manu-
skripta oriģināls atrodas Jageloņu bibliotēkā Krakovā,
kuras digitalizēto materiālu vidū bija arī Dlugoša
rokkraksta oriģināla digitalizējums. Šajā manuskriptā
bija attēlota tikai viena karoga puse. Otrās puses
attēls atradās nejauši, manuskripta 18. gadsimta
norakstā apvienotās Saksijas zemes un Drēzdenes
pilsētas un universitātes bibliotēkas digitalizētajos
krājumos.

Vēl būtiskāks bija jautājums par karoga atdari-
nājuma praktisko realizāciju – kurš to varētu izdarīt?
Par laimi, idejai atsaucās tekstilmāksliniece-izšuvēja
Ausma Apša, kas zināma kā lielākā karogu izšūšanas
speciāliste un vienīgā, kas karogus Latvijā vēl izšuj
ar rokām. Viņa izšuvusi vairāk nekā simt karogu: gan
vēsturiskos karogus, gan karogus Saeimai, Rīgas
Latviešu biedrībai, Latvijas Universitātei, Finanšu
ministrijai, Ministru prezidentam, Latvijas Bankai, kā
arī koriem, skolām, bruņoto spēku vienībām. Ausmas
Apšas ieguldītais darbs 2001. gadā novērtēts ar Trīs-
zvaigžņu ordeņa Zelta goda zīmi.

Darbs pie karoga darināšanas muzejam kopumā
ilga gandrīz gadu, sākot ar sagatavošanās procesu,
pieejamo materiālu izpēti un zīmējumu sagatavošanu
vajadzīgajā lielumā un pārvešanu uz auduma. Šajā
posmā ar padomiem laipni palīdzēja arī Rīgas vēstu-
res un kuģniecības muzeja Krājuma nodaļas vadītāja
Anita Gailiša.

Izšūšanas darbs ilga vairāk nekā pusgadu, iz-
mantojot dažādas šūšanas tehnikas un dūrienu
veidus, ka arī aplikācijas tehniku. Rezultāts ir spožs
un atbilstošs oriģināla aprakstam: karoga vienā pusē
attēlota kronēta Dievmāte ar Kristus bērnu uz rokas
un globu kreisajā rokā, augšējā stūrī vairogs ar orde-
ņa melno krustu. Otrā karoga pusē redzams svētais
Maurīcijs (karotāju patrons) bruņās un apmetnī ar
vimpeļa šķēpu vienā un ordeņa vairogu otrā rokā.
Augšējā stūrī – vairogs ar ordeņa melno krustu. |

Rīgas Igaunų Izglīt. un Palīdz. B-bas telpās
L. Nometņu ielā 62
sestdien, 2. decembrī 1926. g., pl. 5 vak.

GRANDIOZS
MODERNO DEJU VAKARS
SKAISTUMA KONKURSU

2-skaistākām dāmām un 2-kangiem iznieps sudraba atzinības balvas, kuras
 piespriedis publika ar laloniem.

50 DEJAS visu nakti 50 DEJAS
Priekšnesumi. -0- -0- Daudz pārsteigumi.

Ar šo Jūs tiekat, lūgti līdz ar piederīgiem pagodināt šo
 vakaru ar savu ierašanos. L. J. J. B. Valde.

Jeeja: dāmām Ls 1.—, kangiem Ls 1.20.

— MITRENTICS, Rīga

sk. citu pusi.

D E J U K A R T E	
1938. GADA 30. OKTOBRĪ	
Polonoise-valse	Onestep
Pas-de-quatre	Quadrille
Litenietis	*
English Waltz	Vengerka
*	Slowfox
Papillon	Sudmaliņas
Mugurdancis	Valse

I	II
Polonoise - valse	Valse des dames
Reinlender	Jautraviņa
Pas - de - quatres	Pas - de - Espagne
Ki - ka - pu	Dixi
One step	Vengerka
Tango valse	Reinlender
Sudmaliņas	Valse - finale
Mignon	Gallop

↑ Deju karte ar deju nosaukumiem.
 20. gadsimta 20.–30. gadi.
 Iespieddarbs, latviešu, franču,
 angļu, vācu, spāņu valodā.
 LNVMM jaunieguvums

Voldemārs Lācis ir interesējies arī par Latvijas vēsturi, un šīs intereses dēļ viņa vārds uzplauksnīja Latvijas simtgades izstādē “Latvijas gadsimts”: 1930. gados Lācis, strādādam par kases ierēdni Krājaizdevu kasē, saglabājis komplektu no Gustava Zemgala darba kabineta – akmens pamatni, stikla tintnīcu un nelielu, bet zīmīgu metāla zvaniņu (kas glabājas LNRMM krājumā). Šo zvaniņu lietojis Tautas padomes dibināšanas sapulces vadītājs Mārgers Skujenieks, paziņojot par lēmumu dibināt neatkarīgu Latvijas valsti. |

↑ Deju orķestris “Figaro” ap
 1927.–1928. gadu. Voldemārs Lācis
 ar trompeti 2. rindā 3. no kreisās.
 LNRMM krājums

← Trompetists Voldemārs Lācis.
 1930. gadu pirmā puse. LNRMM
 krājums

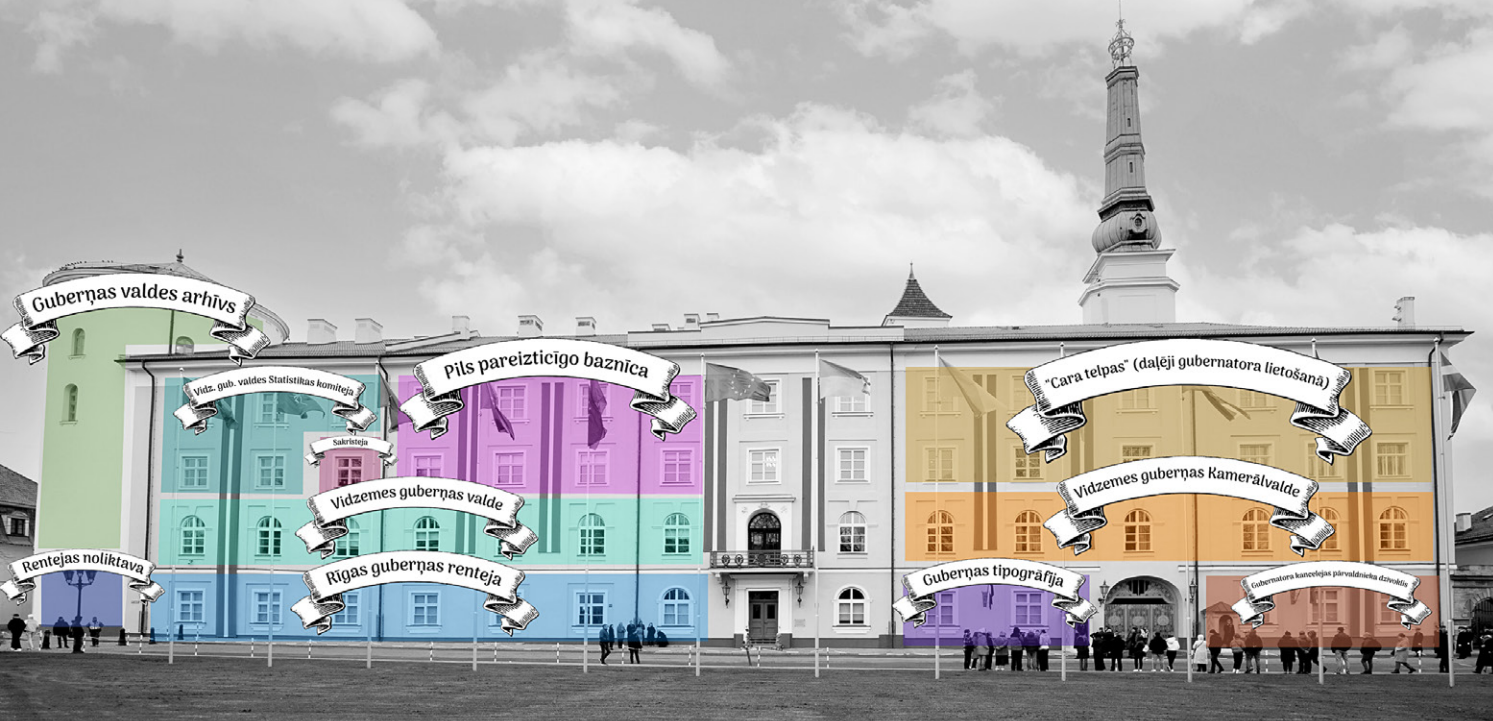
→ Ielūgums apmeklēt Latvijas
 jaunatnes izglītības biedrības rīkoto
 “Moderno deju vakaru ar skaistuma
 konkursu – 50 dejas visu nakti” ar
 orķestra “Bubi Jazzband” dalību.
 Ielūguma otrā pusē deju saraksts.
 Rīgas igauņu izglītības un palīdzības
 biedrības telpas, 1926. gada
 4. decembris. LNVMM jaunieguvums

→ Deju karte. Studentu vienības
 “Austrums” 55. gadadienai veltītā
 sarīkojuma deju karte. 1938. gada
 30. oktobris. LNVMM jaunieguvums

Drīkst jūs lūgt uz deju?

Vasaras sākumā muzeja krājumā nonākuši vasarai
 un izklaidei piederīgi priekšmeti – pagājušā
 gadsimta sākuma deju kartes, kurās varam rast
 informāciju gan par šī iespaidarbu žanra stilistiku,
 gan tolaik aktuālajām dejām.

Šīs deju kartes savulaik krājis pirmais latviešu džeza
 trompetists improvizators Voldemārs Lācis (1909–
 1985), kurš mūža gaitā spēlēja dažādos orķestros:
 orķestrī “Figaro”, Mūzikas un dziedāšanas biedrībā
 “Fortissimo”, Radio deju orķestrī, T. Kaizera, Y. M. C. A.,
 H. Šmita, V. Jansona u. c. orķestros, muzicējot deju
 zālēs, kafejnīcās, restorānos: kafejnīcā “Jar”, restorānā
 “Kazino”, kafejnīcā “Kongress”, Oto Švarca resto-
 rānā Romas viesnīcā, kafejnīcā “Rokoko”, restorānā
 “Alhambra” u. c. Lācis bijis viens no erudītākajiem un
 zinošākajiem mūziķiem, sarakstījis arī ar pasaules
 mūzikas ierakstu kompānijām. Tāpat viņš dziedājis
 koros un spēlējis teātrī.

Cariskās iestādes un ierēdņi Rīgas pilī

Rīgas pilī par mājvietu vai darbavietu saukuši ne vien mestri, ģenerālgubernatori un Valsts prezidenti, bet arī tūkstošiem mazāk zināmu cilvēku – pils kalpotāji, amatnieki, karavīri, un, it īpaši 19.–20. gadsimtā, – iestāžu darbinieki.

Jau poļu un zviedru valdīšanas laikā 16.–17. gadsimtā Rīgas pilī strādāja “kroņa” iestādes – tiesas, rentēja (valsts kase) un gubernas kanceleja. Tomēr par “ierēdniecības citadelī” pils visstraujāk pārtapa 19. gadsimtā, kad cariskajā Krievijā, līdzīgi kā citur Eiropā, sabiedrības dzīves organizēšanā un kontrolēšanā arvien lielāku lomu uzņēmās valsts. Paplašinot Vidzemes gubernas pārvaldes iestāžu funkcijas, būtiski auga arī ierēdņu aparāts. Tā ap 1900. gadu Rīgas pilī bija

↑ Iestāžu telpu un dienesta dzīvokļu izvietojums Rīgas pilī 19. gs. beigās. Rekonstrukcija pēc Vidzemes gubernas arhitekta Vladimira Lunska 1897. gadā sastādītajiem pils stāvu plāniem. Fotogrāfijā – Rīgas pils austrumu fasāde. 2024. gads. Foto: Jānis Puķītis, grafiskā apstrāde: Laura Kļaviņa

↓ Iestāžu telpu un dienesta dzīvokļu izvietojums Rīgas pilī 19. gs. beigās. Fotogrāfijā – Rīgas pils rietumu fasāde. 2024. gads. Foto: Jānis Puķītis, grafiskā apstrāde: Laura Kļaviņa

izvietotas 26 institūcijas (visvairāk – iekšlietu un finanšu resora), un tajās strādāja pāri par 200 ierēdņiem un to palīgiem. Viņi bija atbildīgi par likumu un rīkojumu ieviešanu Vidzemes gubernā, koordinēja pilsētu, pagastu un zemnieku lietas, valsts īpašumu pārvaldi, finanses un nodokļus, karaklausību, policiju, cietumu sistēmu, visu iespieddarbu cenzūru, Rīgas ostas pārvaldību, apstiprināja un izstrādāja būvprojektus, kontrolēja medicīnas iestādes, izdeva pases un apliecības, apkopoja statistiku, turpat pilī tipogrāfijā iespieda veidlapas un gubernas oficiālo laikrakstu, kā arī nodrošināja iestāžu arhīva funkcijas.

Pieaugošais iestāžu skaits Rīgas pilī jau kopš 18. gadsimta beigām radīja telpu trūkumu, tādēļ pili vairākkārt pārbūvēja, nerēķinoties ar viduslaiku arhitektūru. Iestāžu vajadzībām uzcēla Austrumu piebūvi ar “kroņa ēkām” raksturīgo klasicisma fasādi (pret mūsdienu Pils laukumu), bet majestātiskās Livonijas laika telpas – kapitula zāli, mestra remteri un vēlāk arī agrāko pils baznīcu – sadalīja nelielos kabinetos. Arī nākamajās apjomīgajās pārbūvēs, kas pilī notika 1840. gados, nokala daudzas senās velves, uzcēla plašākas kāpnes, cauri sienām izlauza garus vienlaidu gaitenšus. Izbūvējot pils 4. stāvu, ieguva 47 jaunas telpas iestādēm un ierēdņu dzīvokļiem. |

No visas Vidzemes guberņas uz pili ik dienas plūda pasta sūtījumu un telegrāfa ziņu straume – gan atskaite, ziņojumi no hierarhijā zemāk stāvošām iestādēm, gan iesniegumi un lūgumraksti no privātpersonām, biedrībām un uzņēmumiem.

Pils kabinetus, gaitenšus un kāpņutelpas darbadienās piepildīja ierēdņi un iestāžu apmeklētāji, taču rosība neaprima arī vakaros, jo pilī atradās 35 dienesta dzīvokļi, kur kopā ar savām ģimenēm dzīvoja daļa ierēdņu un pils personāla. Piemēram, 1913. gadā ir uzskaitīti 143 pastāvīgie iemītnieki.

↓ Vidzemes guberņas valdes Sabiedriskās apgādības komisijas sekretārs, valsts padomnieks Pauls (Pāvels) Davidenkovs. 1904.–1906. gads. Foto: Jānis Pukītis, grafiskā apstrāde: Laura Kļaviņa

↑ Iestāžu telpu un dienesta dzīvokļu izvietojums Rīgas pilī 19. gs. beigās. Fotografijā – Rīgas pils kastelas iekšpagalms. 2025. gads. Foto: Jānis Pukītis, grafiskā apstrāde: Laura Kļaviņa

↑ Iestāžu telpu un dienesta dzīvokļu izvietojums Rīgas pilī 19. gs. beigās. Fotografijā – Rīgas pils dienvidu fasāde. 2025. gads. Foto un grafiskā apstrāde: Laura Kļaviņa

→ Vidzemes guberņas valdes 2. nodaļas 6. galda darbinieki savās darba telpās Rīgas pilī. 1913. gada 19. novembris. Fotografāts nezināms. Igaunijas Nacionālais arhīvs (Rahvusarhiiv)

↓ Vidzemes gubernatora darba kabinets Rīgas pilī. 1904. gada maijs. Fotografāts nezināms. LNVK krājums

LNVM vasaras pasākums ar viesiem un apbalvošanu

16. jūnijā ziedošajā Dauderu dārzā notika ikgadējais LNVM vasaras pasākums, kad kopā sanāk darbinieki no visām muzeja darbības vietām – Rīgas pils, Krājuma, Tautas frontes muzeja un Dauderiem – un saviesīgās norisēs brīvā atmosfērā svin vasaru.

↑→ Grupas “Carnival Youth” koncerts. Foto: Jānis Puķītis

→ Ar nupat iegūto bakalaura grādu tika sveikta arī jaunā Uzskaites nodaļas darbiniece Madara Linna Ēvalde. Foto: Jānis Puķītis

Tradicionāli pasākumu ievadīja LNVM direktora Arņa Radiņa uzruna, kam sekoja muzikāls priekšnesums. Šoreiz koncertu sniedza grupa “Carnival Youth”, programmā skanot galvenokārt dziesmām no plates “Naivais ku-kū” – populāru Imanta Kalniņa, Raimonda Paula, Marģera Zariņa dziesmu pārlikumiem.

Pēc koncerta – arī tradicionāli – tikai sveikti tie muzeja darbinieki, kuri gada laikā sasnieguši jaunas virsotnes izglītībā. Atzinību saņēma Etnogrāfijas nodaļas pētniece Astra Spalvēna, iegūstot maģistra grādu Rakstniecības studijās RTU Liepājā, bet jau nākamajā dienā par LKA programmas Kultūras managementa pārvaldība un komunikācija maģistriem kļuva divi Izglītības un komunikācijas departamenta muzejpedagogi – Elza Skutāne un Imants Kristaps Kalējs. |

←↓ Muzeja kolēģi – jaunie maģistri: Astra Spalvēna, Elza Skutāne un Imants Kristaps Kalējs. Foto: Jānis Puķītis un LNVM

↓ Pasākumā katrs varēja sev izveidot veldzējoša saldējuma porciju. Foto: Jānis Puķītis

↑↓→ Skati festivāla norisēs
Rīgas pili. Foto: Polīna Koroļova

Festivāls “Baltica 2025” Rīgas pili

No 26. līdz 29. jūnijam Latvijā jau 13. reizi notika Starptautiskais folkloras festivāls “Baltica”, kas ar tēmu “Valoda” īpaši svinēja latviešu valodas dažādību un lībiešu valodu. Daļa festivāla norišu tika organizēta arī muzeja telpās Rīgas pili.

Šogad festivāls aicināja palūkoties uz valodu tās visplašākajā nozīmē – pētīt savas puses valodu, rakstus, ritmu, skanējumu un raksturu vārdos, mūzikā, dziesmās, dejā, stāstos, amatnieku darbos un muzikantu spēles manierē, atcerēties aizmirsto un atgūt zaudēto, izcelt savpatīgo un stiprināt trauslo. Vēstot

stāstus par valodu, kas savulaik skanējusi vai vēl arvien skan kādā vietā, par to, kā runā putni, baznīcas zvani, jūras bangas, par savas puses ievērojamo cilvēku stāstiem, uzvārdiem, īpatnējiem vārdiem un citiem valodas ceļiem, festivāla skatēs piedalījās 255 folkloras kopas un tautas mūzikas kapelas no visas Latvijas (informācija: festivalbaltica.lv).

27. jūnijā festivāla programma skanēja arī Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā Rīgas pili, pulcējot interesentus valodas darbnīcās, aicinot būt klāt festivāla un valodas stāstu stāstīšanā un daudzvalodu koncertā “Tā dziedāju, tā runāju”. |

↑ Piedrujas Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas Romas katoļu baznīcas iekšskats.
Foto: Jānis Puķītis

→ Tartu Universitātes Arheoloģiskās kolekcijas pirmsākumi – pirmie trīs priekšmeti: dzelzs cirvji no Latvijas. Foto: LNVIM

Ceļojums uz Latgales dievnamiem

Jūnijā muzeja direktora vietniece krājuma darbā Anita Meinarte un mākslas fotogrāfs Jānis Puķītis devās tālākā braucienā uz Latgali – uz Krāslavas novadu. Iemesls – topošā ekspozīcija “Straumējot laiku”, kur viena no tēmām būs konfesijas Latvijā: par tām tiks stāstīts gan eksponējot priekšmetus no muzeja kolekcijām, gan ļaujot apmeklētājam izprast raksturīgo un atšķirīgo dažādu konfesiju dievnamos, aplūkojot to iekšskatus lielizmēra izdrukās.

Katoļu baznīcu interjeri ir bagātīgi dekorēti un veidoti tā, lai radītu svinīgu, dievišķu noskaņu, kas palīdz ticīgajiem pievērsties garīgām pārdomām un dievkalpojumam. Krāslavas novadā ir vairāki izcili baroka laika katoļu dievnami, no kuriem muzeja speciālisti izvēlējās divus.

Krāslavā, kuras uzplaukumu 18. gs. un dievnama izbūvi veicinājusi grāfu Plāteru dzimta, atrodas Sv. Ludvika Romas katoļu baznīca. Tās celtniecība sākta 1756. gadā, bet interjera izveide turpināta 1760. gados, kad baznīcā strādāja itāļu gleznotājs Filipo Kastaldi, un 19. gadsimtā.

Piedrujas Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas Romas katoļu baznīca celta 1759.–1774. gadā, bet iekšējai apdare, centrālais altāris, katoļiem raksturīgie sānu altāri tapuši 18. gadsimta otrajā pusē, kancele – 19. gadsimta sākumā.

Par iespēju veikt fotografēšanu un sirsnīgo uzņemšanu muzejs izsaka pateicību prāvestam Eduardam Voroneckim! |

Meklējot Latvijas vēstures kolekcijas Tartu

Šovasar, 9.–12. jūnijā četri muzeja darbinieki bija komandējumā Tartu, lai iepazītos ar Latvijas vēstures kolekcijām, kuras saistītas ar muzeja pētniecības tēmām, un apzinātu Rīgas pils ekspozīcijām vajadzīgos materiālus, kas glabājas Igaunijas krātuvēs.

Vēstures departamenta pētniece Mārīte Jakovļeva strādāja Igaunijas vēstures arhīvā, caurskatot Vidzemes ģenerālgubernatora arhīva daļu, kas glabājas Igaunijā. Pētniecei izdevās atrast 17. gadsimta Rīgas pils būvrēķinus, kuru izpēte dos jaunu priekšstatu par pils pārbūvē un remontiem zviedru laikos. Materiālu apjoms ir tik liels, ka to apguvei būs nepieciešami vairāki komandējumi.

Arheoloģijas departamenta vadītājs Jānis Ciglis Igaunijas Literatūras muzeja Kultūrvēstures arhīvā (tur glabājas bijušās Igaunijas Zinātnes biedrības manuskripti) iepazinās ar Eduarda Filipa Kerbera rokrakstiem, fotografēja Johana Kristofa Broces saraksti ar Kerberu, kā arī ar Latvijas arheoloģiju saistītos materiālus – Konstantīna Grēvinga vēstules Karlam Georgam fon Zīversam, Girgensona piezīmes par Grēvinga darbu, Grēvinga vēstuli par arheoloģiskiem atradumiem pie Aiviekstes, Junga materiālus par Zīversa atstāto arheoloģisko mantojumu. Daļu iegūto zīmējumu kopiju būs iespējams apskatīt Livonijas pilīm veltītajā ekspozīcijā Rīgas pilī.

Pēc darba pabeigšanas Jānis Ciglis pievienojās pētniekam Vitoldam Muižniekam un krājuma glabātājam Austrai Engīzeri, kuri strādāja Tartu Universitātes Vēstures un arheoloģijas institūta arheoloģisko kolekciju krātuvē. Kopīgā darbā tika nofotografētas visas krātuvē esošās Latvijas arheoloģiskās senlietas – pāris tūkstoši. Parāli tika iegūti arī kolekcijā ietverti līdz 1928. gadam izdoto inventāru un kolekciju grāmatu uzņēmumi. Tas bija iespējams, pateicoties igauņu kolēģu pretimnākšanai: viņi atļāva strādāt krātuvē līdz pat vakaram.

Latvijas senlietu kolekcijas Tartu ir apzinātas un nofotografētas, bet priekšā vēl ilgs un pacietīgs darbs, jo šo kolekciju izpētes rezultātā taps muzeja sērijas “Latvijas Kultūrvēsturiskais mantojums ārzemju krātuvēs” 5. sējums, ietverot detalizētu informāciju par visām senlietu atradumu vietām Latvijā, no kurām senlietas ir nonākušas kaimiņvalstī. |

No dārza uz dziesmu svētkiem

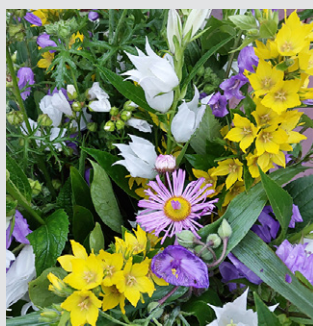
Nesen notikušo XIII Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku norise nebūtu iedomājama ne tikai bez dejotājiem, dziedātājiem, dažādu instrumentu spēlētājiem, diriģentiem, kolektīvu vadītājiem, bet arī bez lielā atbalstītāju pulka, ieskaitot tos, kuri rūpējās par svētku dalībnieku tērpiem un aksesuāriem. Šajā pulkā bija arī mūsu kolēģe, muzejpedagoģe Ilze Miķelsone – viens no viņas talantiem ir ziedu un augu vainagu pišana.

Ilze stāsta: “Jūlijs, kas tradicionāli ir atvaļinājumu mēnesis, šogad izvērtās ļoti darbīgs. Pēc 10 gadu pārtraukuma klātienē notika XIII Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki. Jau 2023. gadā XXVII Vispārējo latviešu dziesmu svētku kokļu mūzikas koncerta “Laika upe” piecām dalībniecēm darināju vainagus, bet šoreiz izaicinājums bija vēl lielāks, jo bija nepieciešamas ziedu galvas rotas trim koncertiem. Lietainais jūnijs dārzu piepildījis ar dažnedažādām puķēm, bet vainagiem der ne visi dārza ziedi – tikai visizturīgākie. Manis darinātie 15 (katram koncertam bija nepieciešami vainagi piecām koksliņtājām) vainagi tapa no melleņu un brūkleņu mētrām, daudzgadīgajiem puķuzirņiem un rozēm. Koncerta “Dzīsluojums” diriģentēm un koncerta “Saules krustcelēs” solistei tapa pušķi no rudbekijām, pulkstenītēm, ziemasterēm, tradeskancijām, zeltēnēm, un arī dārza ziedu un meža mētru pušķi skaistai māšanai gājiena laikā.

Prieks, ka dārzā izaudzētie ziedi ielīkmo ne tikai dārza kopējus, bet rotā arī dziesmu svētku dalībniekus!” |

↑ 2. rindā Rīgas Pārdaugavas Mūzikas un mākslas skolas koksliņtāju grupa (skolotāja – Inese Dzene) ar Ilzes darinātajiem puķuzirņiem un rožu vainagiem. Foto: LNVM

↓ Ilzes pītie vainagi un ziedu pušķis 2025. gada XIII Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem. Foto: LNVM

↑ Skats uz Vēstures namu Viļņā un izstādē “Vēsture luncina asti”.
Foto: Jānis Jasjukevičs

Vēsture luncina asti Viļņā

30. aprīlī Viļņā, Vēstures namā tika atklāta Lietuvas Nacionālā muzeja iniciēta izstāde “Vēsture luncina asti”, kurā izstaigāts suņa kā cilvēka uzticamākā drauga ceļš no akmens laikmeta līdz pat mūsdienām. Izstādē eksponēti arī LNVM priekšmeti.

Visa veida priekšmetu eksponātus par un ap suņiem – suņu pēdotu viduslaiku būvkeramiku, kakla siksnas, suņu passes, suņādas dūdas utt. – papildina arī intervijas ar visdažādāko profesiju pārstāvjiem, kuru ikdienas dzīve nav iedomājama bez suņiem: ar zooarheologiem, kinologiem, veterinārārstiem, dzīvnieku tiesību aizstāvjiem, pat speciālo uzdevumu vienību karavīriem. Starp Lietuvas eksponātiem izstādi rotā arī LNVM deponējumi – senlietu un suņu skeleta materiāls no Turaidas Pūteļu kapulauka 4. un 39. apbedījuma.

Jāatzīmē, ka šī izstāde ir piemērota gan pieaugušo, gan bērnu auditorijai, turklāt ir “suņu draudzīga” – to ne tikai drīkst apmeklēt kopā ar suņiem, vēl vairāk – atsevišķi ar smaržas maņām uztverami eksponāti ir speciāli piemēroti tieši četrkājainajiem mīluļiem, un pie kases ir iegādājami arī speciāli izstādei radīti un iefasēti suņu našķi. Apmeklējot šādu pasaules līmeņa izstādi, gluži vai gribas luncināt arī savu astes kaulu!

Interesentiem jāpasteidzas – izstāde būs apskatāma tikai līdz šī gada 26. oktobrim, adrese: T. Kosciuškos g. 3, Viļņa. Vairāk informācijas: *Exhibition “History wags Its tail” | Vilnius Events.* |

Divas dienas NEDARBNĪCAS vasaras sesijā

18. un 19. augustā LNVM muzejpedagoģe Ilze Miķelsone piedalījās Baltijas Muzeoloģijas veicināšanas biedrības rīkotajā muzejpedagogu NEDARBNĪCAS vasaras sesijā “Emociju ekosistēma: no stresa uz spēku” Ventspilī.

Pirmajā dienā Ventspils Livonijas pilī notika RTU lektores, psiholoģes un pētnieces Anetes Hofmanes lekcija “Muzejpedagoga iekšējā emocionālā ekspozīcija”, kas ļāva labāk izprast dažādas emocijas un to nozīmi, kā arī apzināt profesionālās izdegšanas pazīmes; tika gūta arī pieredze meditācijā, kas labāk ļāva izprast domas kā emociju cēloni. Par Ventspils muzeja izglītojošo darbu stāstīja tā direktore Solvita Ūdre, viņas stāstījumu papildināja Ventspils muzeja filiāļu pārstāvju ziņojumi. Ventspils muzeja Livonijas ordeņa pils muzejpedagoģe Ilva Buntika un vadošā vēsturniece Māra Dāvida, Herberta Dorbes muzeja vadītāja Inese Aide, Amatu mājas muzejpedagoģe Marta Tjarve. Piejūras brīvdabas muzeja muzejpedagoģe Inga Uhaņa un vēsturniece Dace Kamela dalījās pieredzē par vēsturnieku un muzejpedagogu sadarbību.

Turpinājumā Piejūras brīvdabas muzejā varēja apskatīt nesen atvērto muzeja ēku un laivu māju, kā arī brīvdabas ekspozīciju. Ekskursijas noslēgumā sekoja brauciens ar mazbānīti, bet dienas izskaņā notika ekskursija ar teatrāliem elementiem “Nakts pastaiga pilī”.

Otrajā dienā Ventspils zinātnes centrā “Vīzium” tā vadītāja Elīna Kronkalne iepazīstināja ar centra izveidi un izaicinājumiem, kā arī bija iespēja piedalīties nodarbībā par skaņu un izstaigāt zinātnes centra ekspozīciju. Dienas noslēgumā Tukuma muzeja direktore Agrita Ozola, vadot grupu darbu, ļāva apkopot divu dienu pieredzi. Pēc apliecinājumu saņemšanas bija iespēja viesoties vēl vienā Ventspils muzeja struktūrvienībā – Amatu mājā.

Lielākais šī pasākuma ieguvums ir iespēja dalīties profesionālajā pieredzē un saņemt uzmun-
drinājumu turpmākajam darbam. Paldies par iespēju piedalīties šajā pasākumā kopā ar 46 citu muzeju profesionāļiem! |

Vāc materiālus Gadsimta stāstiem

Kopš 2024. gada LNVM ir iesaistījies Centrāleiropas universitātes Austrijā pētnieces Guntras Aistaras projektā “Dzīve pie jūras simtgades griezumā”. Projekta iedvesmas avots ir Viļa Veldres sarakstītā grāmata “Dzīve pie jūras” (1938), kurā viņš aprakstīja piekrastes zvejnieku dzīves ritumu 1930. gados.

↓ Zigrīda Skaveneca stāsta ekspedīcijas dalībniekiem par zivju apstrādes uzņēmuma SIA “Krupis” izveidi un darbību Carnikavā. 2025. gada 16. jūlijs

→ Latvijas muzejpedagoģi, viņu vidū arī LNVM muzejpedagoģe Ilze Miķelsone, NEDARBNĪCAS pasākumā Ventspils muzeja Kapitula zālē. Foto: Ventspils muzejs

Guntras Aistaras projekts pēta, kā šī dzīve ir mainījusies dažādo varu, zvejas sistēmu un klimata pārmaiņu ietekmē, un kā varam saglabāt un nodot tālāk senču prakses, zināšanas un spēju sadzīvot ar daudzpusīgo un mainīgo jūru. Projekta sadarbības partneri ir RSU sociālās antropoloģijas programma, sabiedriskā organizācija “Dzīvesstāsts” un starpnozaru mākslas grupa “Serde”.

2025. gadā pētnieki pabija ekspedīcijās Jūrmalā, Daugavgrīvā, no Mangaļsalas līdz Saulkrastiem ar noslēgumu Mazsalacā un Ainažos, kur piedalījās arī LNVM Etnogrāfijas nodaļas vadītāja Sanita Zvidra.

Baltijas jūras piekrastes iedzīvotāji ir izsenis izkropuši tradicionālas zināšanas un prakses izdzīvošanai jūras un sauszemes mijiedarbības zonā, kur viņi saskaras ar skarbiem vējiem, ceļojošām kāpām, neauglīgu lauksaimniecības zemi un nepastāvīgiem zvejas apstākļiem. Ekspedīciju laikā pētnieki intervē vietējos iedzīvotājus – dokumentē viņu dzīvesstāstus, vāc materiālus par piekrastes zvejniecību, iedzīvotāju attiecībām ar vidi u. c.

Transkribētās intervijas ar respondentu iepriekšēju piekrišanu tiek publicētas LNVM digitālās platformas “Gadsimta stāsti” sadaļā “Dzīve pie jūras”. Projektam noslēdzoties, materiāli tiks apkopoti “Serdes” tradīciju burtnīcā, kā arī grāmatā “Dzīve pie jūras simtgades griezumā”. |

Jūnijs

04.06.–06.07.

Dauderu nama Lielajā salonā bija apskatāma gleznotāja Jāņa Brinkmaņa (1909–1996) darbu izstāde "Ziemeļrīga. Vasaras gaismā". Gleznās attēlota pilsētvide un dabas ainavas, ziedi, kā arī mākslinieka pašportrets. Izstādes atklāšanā 7. jūnijā mākslinieka meita Ilze Brinkmane pateicās par radīto iespēju sarīkot tēva 116. dzimšanas dienai veltītu izstādi un dalījās viņa pierakstītajās atmiņās. Foto: Jānis Puķītis

11.06.

99. dzimšanas diena apritēja kolekcionāram un mecenātam Gaidim Graudiņam, kura Latvijai uzdāvinātā letonikas kolekcija ir bagātīgs kultūrvēstures mantojums. Pēc viņa izvēles un sniegtā atbalsta pirms 35 gadiem tika atklāts Latvijas kultūras muzejs Dauderi, patlaban – LNVm Dauderi. Muzejs sveica jubilāru, nosūtot direktora Arņa Radiņa parakstītu vēstuli ar veselības, moža gara un dzīvesprieka vēlējumiem. Attēlā: Gaidis Graudiņš ar kundzi Ingridu Deimani savas 90. jubilejas svinībās LNVm Dauderu nodaļā. 2016. gada 11. jūnijs. Foto: Kārlis Kalseris

11.06.

Rīgas pili īpaši tika gaidīti vecākās paaudzes interesenti – kā ik ceturksni, notika ekskursijas senioriem. To vadīja LNVm muzejpedagogs Kristaps Kalējs. Foto: LNVm

11.06.

Priecājāmie Rīgas pili redzēt arī kolēģus – šoreiz no Barikāžu muzeja. Foto: LNVm

14.06.

Rīgas Motormuzejs sadarbībā ar Latvijas Antīko automobiļu klubu rīkoja tradicionālo pasākumu «Veterānu brauciens». Tā centrālais notikums bija vēsturisko spēkratu izstāde pie Rīgas pils, kur vienkopus pulcējās vairāk kā 20 pirmskara automobiļi. «Veterānu brauciens» dalībnieku grupa viesojās arī Rīgas pils muzeja daļā, kuru apskatīt un par kuras vēstures niansēm uzzināt palīdzēja LNVm pētnieces Lauras Kļaviņas un muzejpedagoga Kristapa Kalēja stāstījums. Foto: LNVm

14.–20.06., 20.07.

Dauderi piedāvāja doties "Dauderu Odisejā". Ekskursija-piedzīvojums sākas Dauderu namā, apskatot to pilnā krāšņumā un ielūkojoties arī telpās, kuras apmeklētājiem ikdienā nav pieejamas: kādreizējā vannas istabā, mansarda stāvā, kā arī pagrabstāvā. Ekskursiju turpina aizraujoša pastaiga pa Dauderu namam piegulošo dārzu. Foto: LNVm

18.06.

Rīgas pili viesojās bērnu nometnes "Atslēga" dalībnieki – muzejpedagoģe Ilze Miķelsone vadīja nodarbību "Iepazīsti Rīgas pili!". Foto: nometne "Atslēga"

21.–27.06., 19.07.

LNVm Dauderos tika aicināti interesenti, lai muzeja gida vadībā dotos īpašā ekskursijā "41 olekts virs Dauderu kāpas", kuras laikā var izzināt Dauderu dārza un parka vēsturi, kā arī uzkāpt 23 metrus (jeb 41 olekti) augstajā mākslīgo pilsdrupu skatu platformā. No tās paveras plašs skats uz visu Sarkandaugavas apkaimi pāri alusdarītavas ēku jumtiem, Daugavas un Mežaparka virzienā. Foto: Olga Miheloviča

27.06.

Dauderu muzejs svinēja jubileju: tieši pirms 35 gadiem XX Vispārējo latviešu Dziesmu un X Deju svētku laikā svinīgi tika atklāts Latvijas kultūras muzejs "Dauderi". Tālajā 1990. gadā pacīlātā Dziesmu svētku gaisotnē nama atklāšanas lenti grieza kultūras ministrs Raimonds Pauls, muzeja pamatkolekcijas dāvinātājs Gaidis Graudiņš un Mākslas muzeju apvienības direktore Ilze Konstante. Foto: LNVm krājums

Jūlijs

05.–13.07.

Kad Rīgā risinājās XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki, LNVM piedāvāja svētku dalībniekiem bezmaksas ieeju gan Rīgas pilī, gan Dauderos. Attēlā: Aktīvie svētku dalībnieki no Piebalgas kolektīviem rosījās arī muzeja nodarbību telpā Rīgas pilī.

08.07.

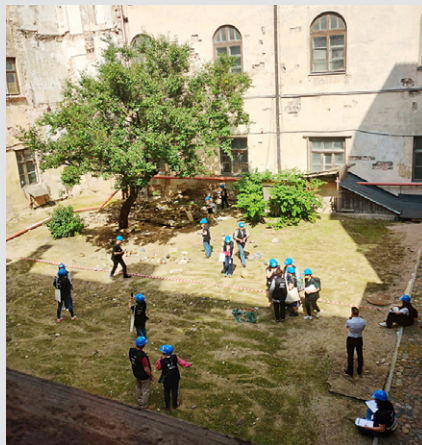
Dauderos pulcējās grāmatu klubs "Totāls vāks" – šī tradīcija ilgst jau septiņus gadus. Šoreiz apspriešanas tēma bija dienasgrāmatas. Izvēlēti tika daudzi interesanti literārie darbi, sākot no klasiskām vērtībām, piemēram, Annas Frankas "Dienasgrāmata", Rolāna Barta "Sēru dienasgrāmata", un beidzot ar mūsdienu darbiem, piemēram, Ingas Gailēs "Rakstītāja. Ivande Kaija". Kā vienmēr, kluba biedri dalījās pieredzē par lasīto, mainījās iespaidiem, ieteica lasāmvielu pārējiem. Foto: Viola Ozoliņa

12.07.–24.08.

Dauderu nama Lielajā salonā bija apskatāma Jekaterinas Baijes gleznu izstāde "Jūrā krita asariņa". Māksliniece ir studējusi gan Latvijas Universitātē, gan Daugavpils Universitātē, gan Hunāņas Universitātē Ķīnā, specializējusies ķīniešu glezniecībā un kaligrāfijā, ir Ķīniešu dārgumu muzeja Rīgā vadītāja. Izstādes atklāšanā 12. jūlijā piedalījās arī Ķīnas Tautas republikas vēstnieks Latvijā Tangs Songgens, mākslinieces tuvinieki un draugi. Foto: Polīna Koroļova

21.07.

LNVM Rīgas pili tika atklātas un vairākas dienas risinājās starptautiskas, ICCROM un Kultūras ministrijas līdzorganizētas mācības kultūras mantojuma saglabāšanā un aizsardzībā krīzes situācijās. Publicitātes foto: Evija Trifanova (LETA)

22.07., 23.07.

Dauderu zaļā oāzē vasarā viesojās dažādas bērnu grupas gan no Mārupes Radošās laboratorijas, gan Rīgas Centrālās bibliotēkas Sarkandaugavas filiālbibliotēkas pārstāvju pavadītā dažāda vecuma skolēni, kuri aizrautīgi lasa grāmatas, paši raksta dzeju un prozas darbus. Foto: Viola Ozoliņa

25.07.

Interesenti pulcējās Rīgas pilī uz ekskursiju "Izzini pils vēsturi gida vadībā", ko vadīja LNVM Izglītības un komunikācijas departamenta vadītāja Astrīda Burbicka. Foto: LNVM

27.07.

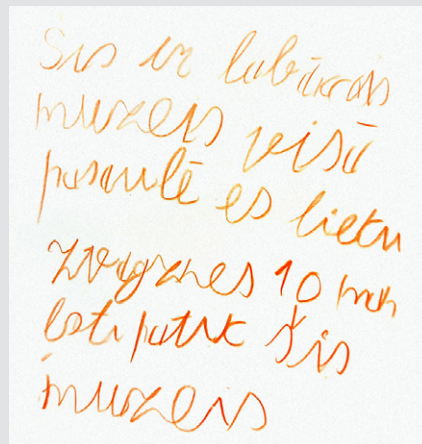

Noslēdzās Latvijas Arheologu biedrības un Ventspils muzeja organizētie arheoloģiskie izrakumi Lagzdienas pilskalnā, kopumā izpētot 50 m² senvietas teritorijas un gūstot nozīmīgu materiālu par pilskalna apdzīvotību un tā iedzīvotāju materiālo kultūru. Izrakumos piedalījās Leidenes Universitātes (Nīderlande) arheoloģijas studenti, studenti no Latvijas Universitātes, speciālisti no Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes, Rīgas vēstures un kuģniecības, Dobeles novada, Latvijas Okupācijas muzeja un LNVM, ko pārstāvēja krājuma glabātājs Eduards Plankājs. Foto: Ventspils muzejs

30.07.

LNVM Rīgas pilī apmeklēja VSAC "Rīga" filiāles "Ezerkrasti" mājnieki, lai aplūkotu pili un tajā redzamās ekspresizstādes. "Iedvesmojoši!" – šāda bija viesu atsauksme. Foto: VSAC "Rīga"

Kopš Rīgas pilī ir atvērta nodarbību telpa "Izziņas bēniņi", tika pieredzēts jauno vēstures interesentu pulka pieaugums. Prieks, ka viņi atstāj atzinīgas atsauksmes par muzeja apmeklējumu! Foto: LNVM

Augusts

05.08.

LNVM nodarbību telpā "Izziņas bēniņi" Rīgas pilī viesojās muzeja sadarbības partnera un telpas iekārtojuma finansētāja – AS "Latvijas Finieris" – un Latvijas Kokrūpniecības federācijas pārstāvji, lai kopā ar telpas mākslinieku Reini Suhanovu apskatītu koka kā materiāla izmantošanas iespējas muzejā. Foto: Polīna Koroļova

07.–28.08.

Rīgas svētku ģeogrāfija bija sasniegusi Dauderus – te četras ceturtdienas pēc kārtas bez maksas varēja pavadīt garas pievakares: no 17.00 līdz 21.00 bez maksas viesoties Dauderu namā un 17.30 piedalīties gida vadītā ekskursijā. Vakarus noslēdza koncerti Dauderu parkā, ko piedāvāja "Kopā Reti Esošu Draugu Organizācija" jeb "K.R.E.D.O.", Valters Pūce un Dainis Tenis, grupa "Autobuss Debesīs" un "Mirage Jazz Orchestra", Aija Vitoliņa un Laimis Rācenājs. Iespēja bez maksas apmeklēt muzeju pirmā koncerta vakarā izmantoja 363, otrajā – 512 apmeklētāji; ekskursijās attiecīgi piedalījās 50 un 60 cilvēki. 21. augustā Dauderu pabija 896 cilvēki, bet ekskursijā devās 90. Foto: LNVM

13.08.

Jekaterinas Baijes izstādi "Jūrā krita asariņa" pašas autore pavadībā bija ieradies aplūkot Latvijas vēstnieks Ķīnā Kārlis Eihenbaums ar kundzi Ināru, kuriem pievienojās Ķīnas vēstniecības Latvijā pārstāve Suna Danhui (Song Danhui). Viesi ne tikai aplūkoja izstādi, bet arī ar lielu interesi iepazīnās ar Dauderu ekspozīciju, īpašu vērību pievēršot Latvijas kultūrvēsturiskā mantojuma stāsta daļai. Foto: Viola Ozoliņa

20.08.

Rīgas pilī apmeklēja starptautiskā skolēnu radošo un pētniecisko darbu konkursa "Vēsture ap mums" dalībnieki. Konkursu Latvijā rīko Vēstures un sociālo zinību skolotāju biedrība, un tā mērķis ir veicināt Latvijas jauniešu zināšanas par vēsturi un stiprināt pētniecības prasmes. Jauniešu grupai ekskursiju vadīja LNVM muzejpedagoģe Ilze Miķelsone. Foto: LNVM

22.08.

Rīgas pilī atkal skanēja senā mūzika – uz koncertu "À la française. Mūzika flautai 18. gadsimtā" aicināja "Mītele ansamblis", atskaņojot Ž. M. Leklēra, Ž. Ž. de Mondonvīla, M. Blavē, Ž. F. Ramo un citu franču komponistu mūziku. Foto: LNVM

23.08.

Rīgas pils nodarbību telpā "Izziņas bēniņi" tika aizsākts jauns nodarbību cikls "Laikmetu koferis. Ceļojums Latvijas vēsturē", kas paredzēts ģimenēm ar skolas vecuma bērniem un aicina ieraudzīt vēsturi kā dzīvu un aizraujošu procesu, kurā esam iesaistīti arī mēs paši. Nodarbību vadīja muzejpedagoģe Zane Lāce. Foto: Valters Lācis

23.08.

Turpinājās jūlijā aizsāktais Dauderu un "Aldara" alus darbnīcas-muzeja rīkots dubultekskursiju cikls, kurās iespējams gūt daudzveidīgus kultūrvēsturiskus iespaidus, uzzinot par alus rūpniecības aizsācēju likteņiem un nozares attīstību Sarkandaugavā, kā arī nodedustēt mūsdienu aldaru produkciju. Foto: Olga Miheloviča

Šovasar, atzīmējot 500 gadus kopš pirmās grāmatas latviešu valodā iespiešanas, Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar SIA "Rīgas meži" aicināja doties pastaigās pa Rīgas parkiem un apkaimēm, kur uz soliņiem lasāmi latviešu autoru literāro darbu citāti. Šāds soliņš atrodas arī Dauderu parkā, un tā nav nejaušība: 19. gs. beigās celtā savrupnoma saimnieka Ādolfa fon Bingnera sieva Agnese nāk no ietekmīgas Deibneru dzimtas, kurā grāmatas bija augstā godā, un arī mecenāts Gaidis Graudiņš savu Latvijai dāvināto letonikas kolekciju sācis veidot tieši ar grāmatām. Foto: Ilze Brinkmane

Līdz 15.03.2026.

Daugavas muzejā var aplūkot izstādi "Uguns, dzelzs, tērauds", kas aicina iepazīt eposos, sāgās un tautasdziesmās cildinātā kalēja amatu, rīkus un darinājumus. Izstādes pamatu veido gan no LNVM deponētiem artefakti – āmuri, veserī, cērtes, laktas, lūksas, ogļu lāpstīņas u. c. –, gan arī dzelzs ieguves procesa blakusprodukti dažādās stadijās – piemēram, rūda, sārnī, krica – no gadu desmitiem dažādos arheoloģiskajos pieminekļos iegūtā un muzejā tālredzīgi glabātā paraugu krājuma. Foto: Eduards Plankājs

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

Rīgas pils
Pils laukums 3, Rīga, LV-1050
Tāl. 67221357
E-pasts: info@lnvm.gov.lv
lnvm.gov.lv
emuzejs.lnvm.lv
 LNVMuzejs

Tautas frontes muzejs
Vecpilsētas iela 13/15, Rīga, LV-1050
Tāl. 67224502
E-pasts: tfm@lnvm.gov.lv
 LNVMTautasfrontesmuzejs

Krātuve
LNVM krājums, speciālisti, administrācija
Pulka iela 8, Rīga, LV-1007
Tāl. 67223004
E-pasts: pasts@lnvm.gov.lv
lnvm.gov.lv

Dauderi
Zāģeru iela 7, Rīga, LV-1005
Tāl. 67392229; 67391780
E-pasts: dauderi@lnvm.gov.lv
 LNVMDauderi

EKSPOZĪCIJAS UN IZSTĀDES

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs

- Izstāde "Pazaudēts un atrasts"
- Izstāde "Toreiz un tagad"
- Rīgas pils apskates maršruts (arī audiogidā app.lnvm.lv)

Tautas frontes muzejs

Pastāvīgā ekspozīcija:

- Atmoda-LTF-neatkarība
- Parlamentārā revolūcija

Dauderi

Pastāvīgā ekspozīcija:

- Bingneru villas kungu istaba
- Kārļa Ulmaņa darba kabinets
- Dauderu nama liktenis padomju periodā un tapšana par muzeju
- "(Ne)zūdošais mantojums"
- "Karā zaudētais mantojums"
- Līdzņemtais mantojums
- Latvijas apliecināšana trimdā
- Kolekcionāra kabinets
- Savrupnama neredzamā puse – virtuve

Pastāvīgā izstāde:

- Interjera un sudraba priekšmeti no Gaida Graudiņa kolekcijas

Izstāde:

- Edgara Miķelsona personālizstāde "Vienas sievietes tēls" līdz 02.11.

eMuzejs

LNVM digitālo resursu krātuve emuzejs.lnvm.lv

- Gadsimta stāsti
- Gadsimta albums
- Galerijas un interaktīvie resursi
- Video un audio
- Pētījumi un izdevumi
- Skolām un ģimenēm

Izmaiņas muzeja darba laikā:

no 15. septembra muzejs Rīgas pilī slēgts
jauno ekspozīciju izbūvei